

Dansk Center
for Organdonation

Inspirationskatalog
for donationsansvarlige nøglepersoner

Idéer til at sætte fokus på organdonation

Inspirationskataloget er til dig, der er donationsansvarlig nøgleperson

Brug kataloget som inspiration til hvordan du kan sætte fokus på organdonation i din afdeling.

Inspirationskataloget er udarbejdet på baggrund af intensivafdelingernes egne tilbagemeldinger om deres aktiviteter på organdonationsområdet. Tilbagemeldingerne indeholder mange gode idéer og kreative indspark til, hvordan man som donationsansvarlig nøgleperson kan holde fokus på organdonation i afdelingen. Vi håber, du bliver inspireret.

Du kan læse om:

**Del viden med
dine kolleger**

(side 4)

**Undervis dine
kolleger**

(side 7)

**Del erfaringer
på årsmødet**

(side 12)

**National
Guideline for
Organdonation**

(side 16)

**Vær med i
Organdonations-
dagen**

(side 20)

Del viden med dine kolleger

Få idéer til, hvordan du kan dele
viden om organdonation med dine
kolleger i afdelingen

Del din viden med dine kolleger

Som donationsansvarlig nøgleperson har du et særligt ansvar for at dele viden om organdonation i din afdeling. Den viden kan du blandt andet hente fra din hverdag som donationsansvarlig nøgleperson, fra donationsrelaterede arrangementer samt fra hjemmesiden organdonation.dk

Viden, du kan dele, kan for eksempel være:

Ændringer i procedurer eller lovgivning

Nyt fra det årlige hospitalsmøde med Dansk Center for Organdonation

Særlige opmærksomhedspunkter i omsorgen for de pårørende

Anvendelse af data fra Organdonationsdatabasen som redskab til kvalitetssikring

Ny viden præsenteret på Årsmødet for donationsansvarlige nøglepersoner

Optimering af arbejdsgange for såvel detektion af den potentielle donor samt pleje og behandling i forløbet

Del nyhedsbrevet med dine kolleger

Fælles retning styrker det tværgående arbejde med organdonation

På Odense Universitetshospital samler en tværfaglig forbedringsgruppe nøglepersoner fra de intensive afsnit for at omsætte fælles mål til konkret praksis gennem videndeling, læring og systematisk opfølgning.

Sådan er arbejdet organiseret og omsat i praksis:

- Hvert intensivafsnit er repræsenteret ved en donationsansvarlig læge og en donationsansvarlig sygeplejerske, hvilket styrker både den faglige bredde og det tværfaglige samarbejde. En klinisk sygeplejespecialist fungerer som tovholder, og det tilstræbes, at en ledelsesrepræsentant også deltager.
- Gruppen mødes hvert kvartal i fire timer, og møderne er planlagt et år frem.
- Formålet er at skabe fælles retning, understøtte udvikling og dele viden om organdonation på tværs af afdelinger, så arbejdet forankres lokalt og bidrager til de nationale mål.
- Dagsordenen rummer faste punkter, der både afspejler nøglepersonernes funktionsbeskrivelse og tager afsæt i aktuelle lærings- og opmærksomhedspunkter.
- Ud over nøglepersonernes ansvarsområder planlægger gruppen, hvordan det fælles fokus omsættes i praksis, fx gennem undervisning på morgenmøder og andre tiltag. Gruppen gennemgår også gennemførte forløb, hvor nøglepersoner fremlægger relevant læring. Det peger på styrker, udfordringer og tiltag, der kan bringes videre i organisationen.
- Forbedringsgruppen har vist sig som et effektivt redskab til at skabe fælles retning og udvikling i arbejdet med organdonation og til at sikre sammenhæng mellem det lokale arbejde og de nationale mål.

Tilgangen kan også anvendes på hospitaler med færre intensive afsnit

Man kan for eksempel etablere en forbedringsgruppe med repræsentanter fra intensiv, neurologisk afdeling og akutmodtagelsen. Gruppen kan på tilsvarende vis styrke samarbejdet, skabe fælles retning og sikre, at viden og udvikling forankres lokalt.

Undervis dine kolleger

**Informér dine kolleger om Dansk Center for
Organdonations undervisningstilbud eller
undervis selv dine kolleger i afdelingen**

Undervis i organdonation

Som donationsansvarlig nøgleperson skal du dels identificere behovet for undervisning i din afdeling, og dels sikre at personalet får den undervisning, der kvalificerer dem til de opgaver, de skal varetage i donationsforløbet.

På organdonation.dk/fagperson/undervisningsmaterialer/

kan du finde forskellige materialer, som videoer og PowerPoints. Du kan frit anvende materialet til egen læring i de enkelte dele af organdonationsforløbet og bruge det i undervisningsøjemed.

Undervisningsmaterialerne er delt op i emner og gennemgår de forskellige dele af organdonationsforløbet. Det er tanken, at du let skal kunne anvende materialerne uden særlige forudsætninger, og der er derfor indarbejdet noter, du kan støtte dig op ad i din undervisning.

Gode idéer til din undervisning

- Del din viden på morgenmøder, personalemøder, staff-meetings eller temadage i afdelingen.
- Brug undervisersitet på <https://www.organdonation.dk/undervisning/>.
- De enkelte materialer på undervisersitet kan anvendes direkte, da de indeholder noter til underviseren. Der er ligeledes forskellig tyngde af materialet, så du kan udvælge et emne, der passer til den tid, du har til at undervise i.
- Vores erfaring er, at det er meget lærerigt at tage udgangspunkt i et konkret forløb fra ens eget afsnit. Hvilke udfordringer havde I, og hvor blev I klogere?
- Tag udgangspunkt i National Guideline for Organdonation, eller brug den som en rød tråd i din undervisning.
- Hold regelmæssige møder med jeres afdelingsledelse, så I sammen kan planlægge, hvordan I holder fokus på organdonation og identificerer behovet for undervisning.

Få hjælp til undervisningen

Hvis du ønsker inspiration og faglig støtte til at planlægge og gennemføre målrettet undervisning i din afdeling, er du meget velkommen til at kontakte Dansk Center for Organdonation. Vores donationsansvarlige læger og sygeplejersker kan samarbejde med jer om såvel planlægning som gennemførelse af undervisning samt bidrage med undervisning inden for donationsprocessens elementer. Dansk Center for Organdonation kan desuden hjælpe med at formidle kontakt til øvrige undervisere.

Et ønske om undervisning blev omsat til målrettet indsats

På Intensiv Øst på Aarhus Universitetshospital var der et ønske om undervisning. Den donationsansvarlige sygeplejerske planlagde derfor et målrettet forløb om donordetektion og kliniske observationer.

På Intensiv Øst på Aarhus Universitetshospital pegede de donationsansvarlige nøglepersoner i deres aktivitetsrapport på et ønske om undervisning af en sygeplejerske fra udrykningsfunktionen. Det greb den donationsansvarlige sygeplejerske (DAS), som har det daglige ansvar for udrykningsfunktionen. Undervisningen blev tilrettelagt ud fra de behov, som nøglepersonerne på Intensiv Øst identificerede. Fokus var på donordetektion og de observationer, det er vigtigt, at man gør sig op til incarcerationen. Undervisningen blev rigtig godt modtaget og gav nye perspektiver på, hvad det er, man skal være opmærksom på, for at kunne identificere en potentiel donor, og hvilke symptomer patienten kan frembyde op til incarcerationen.

Dansk Center for Organdonation tilbyder kurserne:

Bliv klædt på til at
give flere patienter
mulighed for at
donere organer

Inspirationskatalog
organdonation.dk

Grundkursus i organdonation

Her får kursisterne grundlæggende viden om organdonation. Kurset henvender sig primært til personale på intensiv, men også læger fra akutmodtagelser, neurokirurgiske afdelinger samt øvrige der er involveret i organdonationsforløb kan deltage.

Grundkursus i donoroperation

På dette kursus er der fokus på sygepleje under donoroperationen. Kurset giver et overordnet kendskab til hele organdonationsforløbet inkl. omsorg for de pårørende. Målgruppen for kurset er sygeplejersker på operations- og anæstesiaafdelinger, hvor der foretages donoroperationer.

Grundkursus for neurologer

Kurset giver viden om, hvilke patienter, der er mulige organdonorer på de neurologiske afdelinger. Deltagerne får også indsigt i de nødvendige kompetencer for at indgå i et organdonationsforløb. Målgruppen for kurset er læger på neurologiske afdelinger.

EDHEP - kommunikation med pårørende

På dette kursus trænes samtalen med pårørende om organdonation. Kurset henvender sig til det personale, der møder organdonation i deres hverdag, og det anbefales, at man har været på Grundkursus i organdonation, inden man ansøger om plads på EDHEP-kurset.

Tilmelding til kurser på organdonation.dk

Hvert år i september/oktober offentliggøres datoerne for det kommende års kurser. Du er velkommen til selv at deltage på relevante kurser, og du må meget gerne også opfordre dine kolleger til at melde sig til.

Tilmelding foregår via hjemmesiden <https://organdonation.dk/fagperson/kurser/>

Del erfaringer på Årsmødet

Deltag i Årsmødet for donationsansvarlige nøglepersoner og ledelser, hvor du kan udveksle erfaringer med kolleger fra hele landet

Del erfaringer på Årsmødet

Dansk Center for Organdonations Årsmøde samler donationsansvarlige nøglepersoner fra intensivafdelingerne, deres ledelser samt donationsansvarlige læger på neurologiske afdelinger. Formålet med Årsmødet er at uddanne, inspirere og dele den nyeste viden inden for organdonation for at styrke kvaliteten på området.

Årsmødets indhold

Programmet for Årsmødet afspejler formålet og tager udgangspunkt i den nyeste viden inden for organdonation. Emnerne på Årsmødet er målrettet mod at styrke nøglepersonernes faglige kompetencer og at klæde dem på til at varetage deres ansvarsområder, som er beskrevet i funktionsbeskrivelsen.

Erfaringsudveksling og netværk

Årsmødet giver en ramme for erfaringsudveksling blandt nøglepersoner fra hele landet. Donationsansvarlige nøglepersoner, donationsansvarlige læger på neurologiske afdelinger, transplantationskoordinatorer og andre personer, der arbejder professionelt med organdonation, får mulighed for at dele viden, idéer og erfaringer. Muligheden for at netværke på Årsmødet bidrager til faglig sparring, ny inspiration og styrket samarbejde.

Efter Årsmødet

Det er enkelt at dele ny viden fra Årsmødet med dine kolleger.

Til hvert fagligt oplæg samler Dansk Center for Organdonation en materialepakke. Pakken indeholder præsentationer fra oplægget, men også udvalgte slides med undervisningsnoter og refleksionsspørgsmål, cases til faglig drøftelse og idéer til, hvordan I konkret kan arbejde videre med temaet i det daglige.

Materialet er udviklet med blik for hverdagen: Det skal være let at bruge, uanset om du tager det op på et morgenmøde eller et personalemøde, hænger en case op i kaffestuen eller sætter gang i en faglig snak med kolleger.

Find materialerne på: organdonation.dk/fagperson/kurser/aarsmode-2026/

Nedenfor er eksempler på cases fra årsmødet til inspiration til det videre arbejde i egen afdeling.

Farmakologisk lindring

Case 1

- Aktiv behandling indstilles
- Patienten ekstubes. Der anvendes ikke andre former for airways
- Patienten lejres på ryggen med let eleveret hovedgærde

56-årig mand (80 kg). Hjertestop. Ukendt no-flow. 10 min low-flow. Neuroprognostisering dag 5 med dystre prognose, og efter samtale med familien indstilles behandlingen.

Klinisk: Myoklonier ved plejetiltag. Let rigid. Hoster på tuben og ved sugning.

Fravær af cilie- og corneareflekser.

Pn Morfin til accept af tuben og til komfort i forbindelse med plejetiltag. Lidt vekslende behov det seneste døgn med 2,5 – 10 mg hver 3. time.

De pårørende har været med i hele forløbet og vil også gerne være en del af ophør af behandling.

Spørgsmål til diskussion

1. Læg en plan for farmakologisk lindring i forbindelse med at al aktiv behandling indstilles og tiden indtil døden indtræder.
2. Hvilke farmaka og hvilke doser? Hvilke symptomer vil skulle behandles?
3. Diskuter, om det vil gøre en forskel, at pt har registreret sig som donor, og at DCD er en mulighed.

Dansk Center for Organdonation

Inspiration til arbejdet med palliation

- til brug i egen afdeling

På intensivafsnit V på Odense Universitetshospital er der udarbejdet en palliationsplan til alle patienter, der er uafvendeligt døende, og hvor behandlingen med henblik på overlevelse afsluttes. Palliationsplanen tager direkte afsæt i DASAIMs vejledning om cirkulatorisk død.

Implementering af palliationsplanen

- Kort undervisning på 5 minutter på morgenmøder samt længere oplæg på 45 minutter, hvor der også er blevet delt viden om DCD
- Vidensdeling om vigtigheden af at skabe tydelighed om:
 1. Hvad skal der gives medicin for?
 2. Præcis hvilket præparat og hvilken dosis?
- Opfordring til lægekolleger om at være til stede på stuen i forbindelse med den første medicingivning

Det har betydet en tydelighed og en tryghed i teamet omkring den døende.

Standardtekst i den elektroniske patientjournal

Palliationsplan
De objektive symptomer, der kan blive aktuelle at lindre, er:

Tegn på ubehag

- Svedtendens
- Tårefåd
- Takykardi
- Blodtryksstigning
- Motorisk uro
- Grimasser

Respiratorisk stress

- Hyperventilation
- Betydelig stigning i RF
- Aktivitet af accessoriske muskler
- Paradoks respiration

Derudover kan det være relevant at reagere på pårørendes oplevelse af, at den døende har ubehag.

Forslag til palliativ behandling

- Rp. Morfin 0,1-0,4 mg/kg iv. pn uden max. (10-20% af den vanlige døgndosis + 0,2 mg/kg til patienter i fast opioidbehandling) (Noter dosis!)
- Rp. Midazolam 0,07 – 0,1 mg/kg. iv. pn. uden max. (Noter dosis!)
- Antikonvulsiv og antiemetisk behandling fortsættes

Det kan med fordel præciseres, hvilke symptomer der gives medicin for, hvilket præparat der gives samt hvilken dosis.

Dansk Center for Organdonation

National Guideline for Organdonation

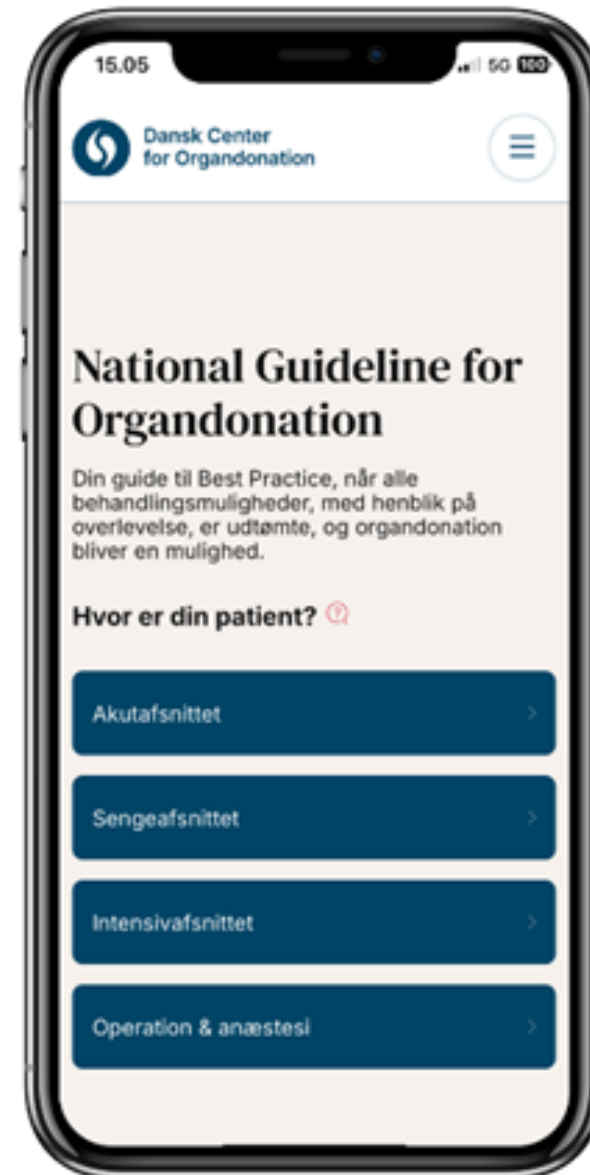
Brug National Guideline

National Guideline for Organdonation - dit praktiske hjælpeværktøj i organdonationsforløb

National Guideline bygger på Best Practice for Organdonation og følger organdonationsforløbet kronologisk.

Guidelinen giver overblik over centrale opmærksomhedspunkter, samler alle relevante dokumenter og vejledninger ét sted og indeholder konkrete handlingsanvisninger til direkte anvendelse i praksis.

Som donationsansvarlig nøgleperson spiller du en afgørende rolle i at sikre, at guidelinen er kendt og anvendes i de relevante situationer - både i din egen afdeling og i samarbejdet på tværs af hospitalet. Når du bidrager til, at dine kolleger anvender guidelinen, er du med til at sikre en høj faglig kvalitet og en ensartet tilgang til organdonation.

Du kan blandt andet:

- Sørge for, at alle nyansatte læger og sygeplejersker bliver introduceret til guidelinen som en fast del af deres introduktion til afdelingen.
- Gøre adgangen til guidelinen nem ved at hjælpe dine kolleger med at tilføje den til deres mobiltelefoner, så den er let tilgængelig.
- Få guidelinen installeret som et ikon på skrivebordet på alle arbejdscomputere. Kontakt eventuelt IT-afdelingen for hjælp.
- Sørge for, at lokale instrukser og retningslinjer er i overensstemmelse med guidelinen.
- Bruge guidelinen i undervisning - Planlæg korte undervisningsseancer, eksempelvis på morgenmøder eller temadage, hvor I sammen dykker ned i centrale emner fra guidelinen. Det kan være den potentielle donor, et emne i donorplejen og behandlingen eller samtalerne med de pårørende. Supplér gerne med materiale fra undervisersitetet på organdonation.dk.
- Inkludér guidelinen i møder på tværs af afdelinger, og brug den som fælles faglig reference, når I drøfter arbejdsgange. Det styrker samarbejdet og skaber en ensartet tilgang til organdonation på tværs af hospitalet.

Få National
Guideline for
Organdonation
på din mobil
eller tablet

Læs, hvordan den donationsansvarlige sygeplejerske i Region Syddanmark anvender Best Practice

I forbindelse med et forløb gennemgår den donationsansvarlige sygeplejerske i Region Syddanmark forløbet og holder det op mod punkterne i Best Practice sammen med de involverede sygeplejersker.

- Den donationsansvarlige sygeplejerske modtager en forløbsbeskrivelse fra den sygeplejerske, som har været involveret i forløbet. Forløbsbeskrivelsen indeholder en kort anamnese samt en gennemgang af den potentielle donors klinik, pleje- og behandlingstiltag. Har der været udfordringer i forløbet, fremhæves disse. Er der ikke praksis for at skrive en forløbsbeskrivelse, kan forløbet gennemgås mundtligt.
- Det aftales forinden, hvilke læringsmål der er – hvad vil I særligt gerne blive klogere på?
- Når noget afviger fra Best Practice, fokuseres der på årsager og sammenhænge, og på den måde bliver det synligt, at handlinger tidligere i forløbet kan have betydning for flowet og udviklingen frem mod donoroperationen.
- Gennemgangen bidrager til at opnå en fælles høj kvalitet gennem donationsforløbet.
- De læringspunkter, man tager med fra gennemgangen af forløbet, kan med fordel deles med hele personalegruppen, eventuelt på et morgenmøde.

**Best Practice for
organdonation**

Vær med i Organdonationsdagen

Få idéer til, hvordan du og din afdeling
kan sætte fokus på organdonation til
Organdonationsdagen

Vær med i Organdonationsdagen

Organdonationsdagen ligger altid 2. lørdag i oktober. Det er den dag vi i Danmark sætter fokus på organdonation.

Gennem lokale arrangementer ønsker vi at skabe dialog og debat om emnet og anerkender samtidig organdonorer, deres pårørende, transplanterede og sundhedsprofessionelle, som alle har organdonation tæt på i deres personlige liv eller arbejde.

Det er nemt at være med

På organdonation.dk samler vi alt, hvad du skal bruge

Idékataloget

Lad dig inspirere af idékataloget og få gode idéer til, hvad du kan lave til Organdonationsdagen

Gratis materialer

Bestil forskellige materialer til dit arrangement, eller print plakater og quizzer ud. Alle materialer er gratis

Arrangementer

Få overblik over arrangementer nær dig, så du kan koordinere med andre, der laver et tiltag i din by

Vær med i Organdonationsdagen

Brug hospitalets informationsskærme

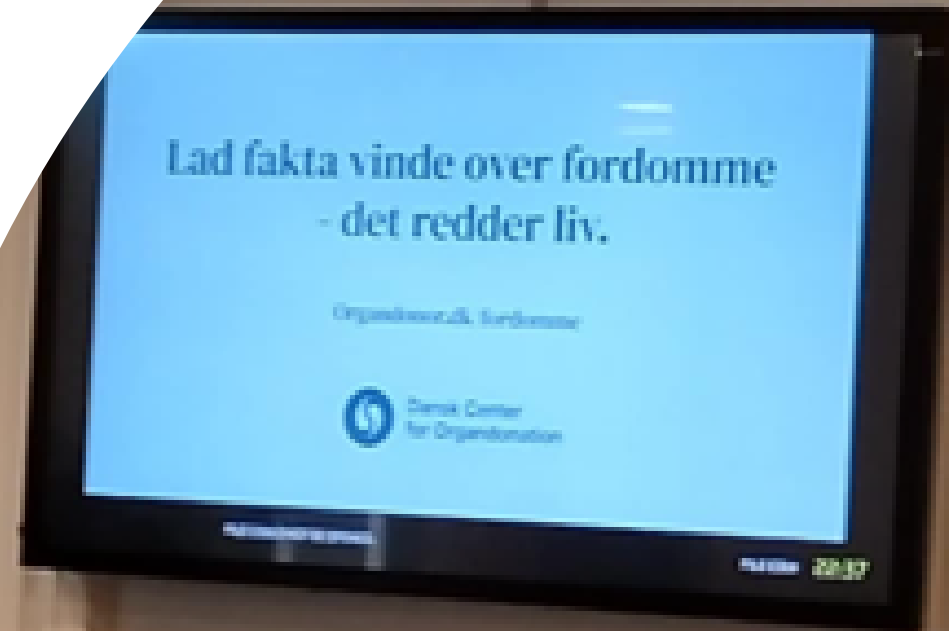
Mange hospitaler har informationsskærme placeret i forhaller og venteområder. På Regionshospitalet Horsens tog nøglepersonerne initiativ til at kontakte hospitalets kommunikationsafdeling og indgik et samarbejde om at vise korte informationsvideoer på skærmene. Videoerne fokuserede på at aflive fordomme og formidle fakta om organdonation. Du kan se videoerne her:

organdonation.dk/borger/sporgsmal-og-svar/fordomme/

Materiale til sundhedspersonale

I ugen op til organdonationsdagen kan du sætte fokus på organdonation i din afdeling eller på dit hospital. Dansk Center for Organdonation har udviklet undervisningsmaterialer, tip en 13'er til dine kolleger samt samlet gode erfaringer fra donationsansvarlige nøglepersoner. Materialerne kan anvendes direkte, som de er, og der er god støtte til dig, som underviser.

DCO hjælper gerne
med videoer til
infoskærme.
Kontakt os på:
skejby.dco@rm.dk

Vær med i Organdonationsdagen

Fra kaffestuen til temaeftermiddag - sådan samler nøglepersonen på VITA, OUH kollegerne om organdonation

Synlighed, dialog og faglig forankring

På VITA - OUH sørger Emma Hertel Larsen for at skabe opmærksomhed om organdonation gennem synlighed og faglige aktiviteter i Organdonationsugen.

Kaffestuen bliver pyntet med materialer fra Dansk Center for Organdonation. Materialerne vækker interesse, fører til spørgsmål og giver anledning til vigtige samtaler mellem kolleger.

En centralt placeret tavle bruges til at dele aktuel og relevant information, og indholdet udvælges ud fra, hvad der vurderes mest meningsfuldt for personalet det pågældende år. Det kan være faglige opdateringer, tal fra Organdonationsdatabasen eller indsigter fra konkrete forløb. Hvis der har været donationsforløb i afsnittet, synliggøres de også her.

Vær med i Organdonationsdagen

Undervisning med vægt på praksis og perspektiver

Der afholdes undervisning to dage i løbet af ugen med to seancer hver dag. Indholdet kan blandt andet omhandle organdonation efter hjernedød og efter cirkulatorisk død samt forskellene mellem de to procedurer. Der kan også inviteres transplantationskoordinatorer til at give indblik i deres rolle i donationsforløbet. Tilgangen styrker forståelsen af hele donationsforløbet og understreger vigtigheden af samarbejde på tværs.

Fælles temaeftermiddag for intensivafdelingerne

Der afholdes også en temaeftermiddag for alle intensivafsnit på OUH. Her præsenteres faglige oplæg og praksisnære indsigter, og oplægsholderne kan både være fagpersoner eller pårørende med erfaringer fra donationsforløb. Det bidrager med perspektiver, der skaber refleksion og dialog, og er med til at forankre organdonation som en fælles faglig opgave.

Vær med i Organdonationsdagen

Vil du i gang i din afdeling?

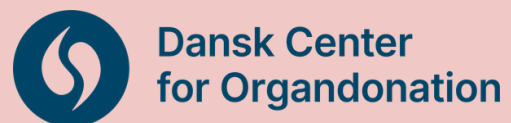
Overvej, hvordan du bedst fanger kollegernes opmærksomhed: En tavle med faglig viden, en quiz eller en kollega, der fortæller om sin rolle i et donationsforløb. Find det, der giver mening hos jer – og husk, at det ikke behøver være stort for at gøre en forskel.

Bestil materialer til dit event helt gratis eller print plakater og quiz ud via: organdonation.dk

Tilmeld dit arrangement

Så bliver arrangementet en del af arrangementskalenderen, og er med til at skabe opmærksomhed omkring alt det, der sker på Organdonationsdagen og ugen op til.

Inspirationskatalog 2026

Dansk Center for Organdonation - Danmarks nationale videncenter - [Organdonation.dk](https://www.organdonation.dk)